

نفس اقتصاد
را در دست بگیرید

چارسوگ

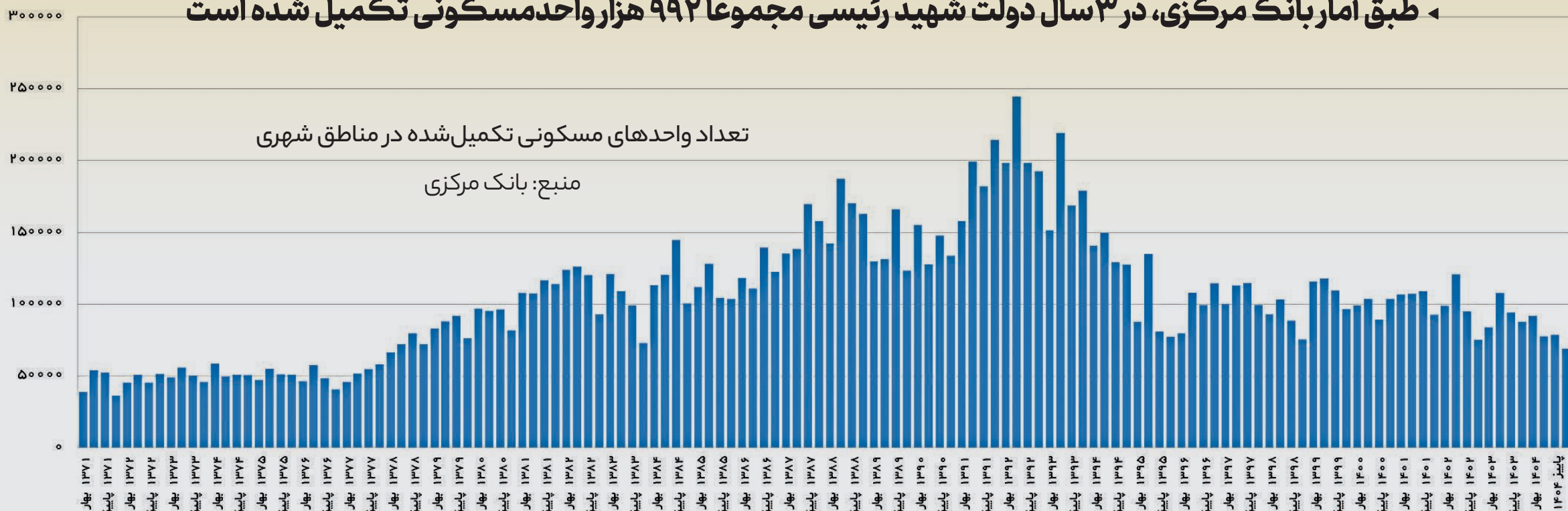
۲

تولید مسکن به کمترین رقم از سال ۱۳۷۸ رسید

وزیر راه در حاشیه مسکن در بحران

« رکوردشکنی منفی بازار مسکن در دولت پزشکیان به ثبت رسید

« طبق آمار بانک مرکزی، در ۳ سال دولت شهید رئیسی مجموعاً ۹۹۲ هزار واحد مسکونی تکمیل شده است

سنگینی کند، در شرایطی که مردم با فشار هزینه‌های مسکن و اجاره‌بها روبه‌رو هستند، وزیر راه به طرح شهرداری تهران برای کاهش قیمت کالاهای اساسی حمله کرده است.

می‌شود. این آمار از تعمیق رکود در بخش مسکن و کاهش توان عرضه واحدهای جدید به بازار حکایت دارد؛ رکودی که پیامدهای آن می‌تواند در سال‌های آینده نیز بر بازار خرید و اجاره مسکن

بر اساس آمار بانک مرکزی، در زمستان سال گذشته فقط ۶۹۲۵۱ واحد مسکن توسط بخش خصوصی در مناطق شهری تکمیل شد که پایین‌ترین تیراژ تولید مسکن از بهار سال ۱۳۷۸ تاکنون محسوب

۳

«روح‌الله ایزدخواه» نماینده مجلس در گفت‌وگو با چارسوگ:

مجلس در برابر گرانی ارز منفعل است

« بانک مرکزی نمی‌خواهد ارز ارزان شود!

« جهش ارزی ربطی به جنگ ندارد

« بانک مرکزی را به دلال ارز و طلا تبدیل کرده‌اند

« اگر جنگ و تحریم هم تمام شود، بایان سیاست‌ها اقتصاد درست نمی‌شود

« بانک مرکزی با خرید ارز مازاد، اجازه کاهش قیمت را نمی‌دهد

« گرانی ارز حاصل سیاست‌های غلط بانک مرکزی است

« ادعای دولت درباره گرانی‌های جنگی باطل است

« دولت به جای پاسخگویی، جنگ را مقصر گرانی معرفی می‌کند

« دولت به جای ناله از کمبود منابع، انحصار را بشکند

« همتی چه اقدام مؤثری به نفع مردم داشته است؟

« بانک مرکزی به جای مدیریت بازار، آتش گرانی ارز را شعله‌ور کرده است

۳

«شستا» شرکت سینمایی شد

خروجی فیلمسازی از جیب کارگران چیست؟

« آیا در شرایط فعلی، وظیفه شستا ساخت مستندهای تصویری است یا تلاش برای حداکثرسازی توان بنگاه‌ها جهت سودآوری به نفع بازنشستگان؟

۴

وزیر کشاورزی یا گردشگری؟

« به گزارش «خانه اقتصاد» در شرایطی غلامرضا نوری قزلبچه برای شرکت در اجلاس سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فاو) به زودی راهی رم پایتخت ایتالیا می‌شود و یک سفر یک هفته‌ای به این کشور اروپایی خواهد داشت که انتظارها از وزیر جهاد کشاورزی در این شرایط جنگ و محاصره دریایی چیز دیگری به نظرمی‌رسد. در شرایط جنگ و محاصره دریایی تسهیلگری واردات مواد غذایی از کشورهای همسایه مانند پاکستان و یا روسیه و قزاقستان از اهمیت زیادی برخوردار است ولی در یکی دو ماه گذشته وزیر جهاد کشاورزی به جای این کشورها، دو سفر تقریباً طولانی مدت به ازبکستان و مغولستان داشته است.

۴

انتقاد علی خضریان از عملکرد شرکت پالایش و پخش

« علی خضریان، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی با اشاره به تغییرات مدیریتی در وزارت نفت، گفت: آنچه قطعی و یقینی است اینکه وزارت نفت با رفت و آمد وزیر اصلاح نمی‌شود؛ و تا سازوکار انتصابات و پاسخ‌گویی اصلاح نشود، نابسامانی در دستگاه‌های اجرایی از جمله وزارت نفت ادامه دارد. عضو کمیسیون اصل نودم قانون اساسی با اشاره به تکالیف قانونی بر زمین مانده برنامه هفتم در وزارت نفت، بیان کرد: کشفیات متعدد قاچاق فرآورده‌های نفتی در ماه‌های گذشته نشانگر قاچاق بخش قابل توجهی از فرآورده‌های نفتی کشور است و البته باید تأکید کرد که بخش قابل توجهی از قاچاق اصولاً کشف نمی‌شود.

بسته زمستانی دولت برای کاهش فشار ناترازی انرژی بر صنایع

دولت برای زمستان پیش‌رو بسته‌ای برای مدیریت ناترازی انرژی تدوین کرده تا با کاهش محدودیت برق و گاز صنایع، از توقف تولید جلوگیری کند.

با نزدیک شدن به فصل سرما، ناترازی انرژی بار دیگر به یکی از مهم‌ترین چالش‌های بخش تولید تبدیل شده است؛ چالشی که طی سال‌های اخیر با اعمال محدودیت‌های برق و گاز، کاهش ظرفیت تولید، افزایش هزینه‌های بنگاه‌ها و تحمیل صدها هزار میلیارد تومان عدم النفع به صنعت، ابعاد جدی‌تری پیدا کرده است.

در شرایطی که تجربه سال‌های گذشته نشان داده محدودیت‌های انرژی می‌تواند مستقیماً بر استمرار فعالیت واحدهای صنعتی، زنجیره تأمین و توان صادراتی کشور اثر بگذارد، دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت از هم‌اکنون در حال طراحی سازوکارهایی برای مدیریت مصرف انرژی در زمستان پیش‌رو هستند. بر اساس برنامه‌های در دست بررسی، قرار است در صورت تصویب بسته حمایتی دولت، بخشی از بار مدیریت مصرف و محدودیت‌های انرژی به بخش‌های غیرصنعتی منتقل شود تا صنایع راهبردی، اشتغال‌زا، ارزآور و تأمین‌کننده کالاهای اساسی با کمترین میزان محدودیت مواجه شوند. هدف اصلی این سیاست، جلوگیری از توقف خطوط تولید و کاهش خسارت ناشی از کمبود انرژی است.

زمستان اسما از نظر انرژی مشابه ۱۴۰۳ پیش‌بینی شد

سعید شجاعی، معاون برنامه‌ریزی، نوآوری و هوشمندسازی وزارت صمت، با اشاره به برآوردهای انجام‌شده درباره وضعیت انرژی در زمستان اسما گفت: شرایط اقلیمی و میزان دسترسی به منابع انرژی در زمستان پیش‌رو مشابه سال ۱۴۰۳ پیش‌بینی شده است و به همین دلیل، دولت از هم‌اکنون تدوین یک بسته جامع برای مدیریت مصرف و کاهش آثار محدودیت‌های انرژی در بخش صنعت را در دستور کار قرار داده است. وی با تأکید بر اینکه حفظ جریان تولید و ایجاد ثبات در فعالیت واحدهای صنعتی از اولویت‌های دولت و وزارت صمت است، افزود: تغییر روز تعطیلی هفتگی و استفاده از ظرفیت روز جمعه توانسته حدود یک هزار و ۲۰۰ مگاوات صرفه جویی در مصرف برق ایجاد کند و به ثداوم فعالیت بخش‌های مختلف صنعتی کمک کند. شجاعی ادامه داد: چنانچه صرفه جویی ایجادشده و آثار این تصمیم بر استمرار فعالیت صنایع همچنان قابل توجه باشد، احتمال تعدید مصوبه شورای عالی کار برای فصل سرما وجود دارد؛ اقدامی که با هدف مدیریت مصرف انرژی و جلوگیری از وارد شدن آسیب جدی به بخش تولید دنبال می‌شود.

معاون وزیر صمت از تدوین بسته حمایتی جدید دولت برای مدیریت ناترازی انرژی خبر داد و گفت: این بسته هم‌اکنون در شورای عالی انرژی در حال بررسی است و در صورت تصویب و ابلاغ، تمهیدات ویژه‌ای برای اعمال محدودیت در بخش‌های غیرصنعتی پیش‌بینی خواهد شد تا انرژی موردنیاز بخش تولید با ثبات بیشتری تأمین شود.

محدودیت انرژی قرار است هفتمند شود

از سویی دیگر، سیاست جدید وزارت صمت صرفاً بر کاهش مصرف انرژی متمرکز نیست، بلکه تلاش دارد هزینه ناترازی را به شکل هدفمندتری میان بخش‌های مختلف اقتصاد توزیع کند؛ به نحوی که محدودیت انرژی به توقف تولید در صنایعی که نقش کلیدی در اشتغال، تأمین کالا و صادرات دارند منجر نشود. شجاعی در این رابطه گفت: اعمال محدودیت‌ها باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که کمترین آسیب به واحدهای تولیدی وارد شود و روند فعالیت صنایع با وقفه مواجه نشود. وی درباره نحوه اولویت‌بندی صنایع در زمان اعمال محدودیت‌های انرژی نیز تصریح کرد: واحدهایی که سهم بالاتری در اشتغال دارند، صنایع فعال در زنجیره تأمین کالاهای اساسی و نیازهای معیشتی، صنایع بزرگ ارزآور و همچنین واحدهای پایین‌دستی وابسته به محصولات این صنایع، در اولویت دریافت حمایت‌های انرژی قرار خواهند داشت و تلاش می‌شود با حداقل محدودیت مواجه شوند.

۴۰۳ هزار میلیارد تومان عدم النفع صنعت از ناترازی انرژی

ابعاد اقتصادی ناترازی انرژی زمانی روشن‌تر می‌شود که هزینه تحمیل‌شده به بخش صنعت طی دو سال گذشته مورد توجه قرار گیرد. بر اساس اعلام متولیان امر، عدم النفع صنعت از محل ناترازی انرژی در سال ۱۴۰۳ حدود ۳۳۰ هزار میلیارد تومان بوده است؛ رقمی که در سال ۱۴۰۴ به حدود ۴۰۳ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

افزایش این رقم نشان می‌دهد ناترازی انرژی دیگری مشکل مقطعی یا صرفاً زیرساختی برای صنعت محسوب نمی‌شود، بلکه به یکی از عوامل مؤثر بر کاهش ظرفیت تولید، افت ارزش افزوده، افزایش هزینه بنگاه‌ها و تضعیف توان صادراتی کشور تبدیل شده است. نکته مهم این است که محدودیت برق و گاز برای واحدهای صنعتی تنها به میزان انرژی مصرف‌نشده محدود نمی‌شود؛ توقف یا کاهش ظرفیت یک واحد تولیدی می‌تواند فعالیت واحدهای وابسته، زنجیره تأمین مواد اولیه و حتی عرضه کالا در بازار را نیز تحت تأثیر قرار دهد. از همین رو، هزینه واقعی ناترازی برای اقتصاد کشور می‌تواند فراتر از رقم مستقیم عدم النفع بنگاه‌ها باشد.

زمستان سخت صنعت؛ آزمون سیاست جدید دولت

اکنون در آستانه زمستان، سیاست دولت برای مدیریت ناترازی انرژی با یک آزمون جدی روبه‌رو است. از یک سو، محدودیت منابع انرژی و ضرورت کنترل مصرف پابرجاست و از سوی دیگر، تجربه دو سال گذشته نشان داده است که انتقال بخش قابل توجهی از این محدودیت‌ها به صنعت، هزینه سنگینی برای اقتصاد به همراه دارد.

در چنین شرایطی، موفقیت بسته جدید دولت بیش از آنکه به میزان کاهش مصرف وابسته باشد، به نحوه توزیع محدودیت‌ها بستگی خواهد داشت. اگر محدودیت‌ها به صورت هدفمند و بر اساس میزان اشتغال، اهمیت زنجیره تولید، نقش صنایع در تأمین کالاهای اساسی و ارزآوری اعمال شود، می‌توان بخشی از خسارت‌های ناشی از ناترازی را کنترل کرد. برای بخش تولید، مسئله فقط تأمین برق و گاز نیست؛ استمرار تولید، حفظ اشتغال، جلوگیری از اختلال در زنجیره تأمین، تأمین کالاهای ضروری و صیانت از ظرفیت صادراتی کشور، همگی به تأمین پایدار انرژی وابسته‌اند. به همین دلیل، تصمیم دولت درباره نحوه مدیریت انرژی در زمستان پیش‌رو می‌تواند مستقیماً بر عملکرد صنعت و هزینه‌های اقتصاد کشور در ماه‌های آینده اثر بگذارد.

تولید مسکن به کمترین رقم از سال ۱۳۷۸ رسید

وزیر راه در حاشیه مسکن در بحران

- رکوردشکنی منفی بازار مسکن در دولت پزشکیان به ثبت رسید
- وزیر راه و شهرسازی به جای ورود به مناقشات حاشیه‌ای، درباره کارنامه دستگاه متبوع خود در افزایش تولید مسکن پاسخگو باشد
- طبق آمار بانک مرکزی، در ۳ سال دولت شهید رئیسی مجموعاً ۹۹۲ هزار واحد مسکونی تکمیل شده است

گزارش

بر اساس آمار بانک مرکزی، در زمستان سال گذشته فقط ۶۹۲۵۱ واحد مسکن توسط بخش خصوصی در مناطق شهری تکمیل

شد که پایین‌ترین تیراژ تولید مسکن از بهار سال ۱۳۷۸ تاکنون محسوب می‌شود. این آمار از تعمیق رکود در بخش مسکن و کاهش توان عرضه واحدهای جدید به بازار حکایت دارد؛ رکودی که پیامدهای آن می‌تواند در سال‌های آینده نیز بازار خرید و اجاره مسکن سنگینی کند. در تابستان ۱۴۰۳ یعنی در پایان دولت شهید رئیسی، تیراژ تولید مسکن به ۱۰۷ هزار واحد رسیده بود اما با شروع دولت مسعود پزشکیان و انتصاب فرانزه صادق به عنوان وزیر راه، سقوط بخش مسکن شروع شد. طبق آمار بانک مرکزی، در دولت پزشکیان تقریباً فصل به فصل میزان تولید مسکن کمتر شده و نهایتاً در زمستان گذشته به پایین‌ترین سطح خود رسیده است. به این ترتیب، شمار واحدهای تکمیل‌شده در مقایسه با تابستان ۱۴۰۳ حدود ۳۵ درصد کاهش یافته است. این افت در شرایطی اتفاق افتاده که مسکن یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های هزینه خانوار ایرانی است و هرگونه اختلال در عرضه آن، به‌ویژه در شهرهای بزرگ، می‌تواند فشار مضاعفی بر مستأجران و خانوارهای فاقد مسکن وارد کند. اوج تولید مسکن در کشور در دولت احمدی‌نژاد بود که طرح مسکن مهر را در شرایطی که بازار به‌تنباهایی قادر به تأمین مسکن متناسب با توان مالی خانوارها نیست، سیاست‌گذاری فعال دولت و رفع موانع تولید اهمیت ویژه‌ای دارد.

سقوط ساخت‌وساز در سایه بی‌عملی دولت

مسکن از جمله بخش‌هایی است که رونق آن به سیاست‌گذاری بلندمدت، تأمین زمین، تسهیل صدور مجوزها، تأمین مالی و ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی وابسته است. بنابراین، کاهش پی‌درپی تعداد واحدهای تکمیل‌شده رانمی‌توان صرفاً یک نوسان فصلی دانست؛ بلکه باید عوامل مؤثر بر کاهش فعالیت سازندگان و موانع پیش‌روی تولید را بررسی کرد.

آمارهای مربوط به پروانه‌های ساختمانی نیز نشانه‌های نگران‌کننده‌ای از وضعیت ساخت‌وساز ارائه می‌کنند. بر اساس گزارش‌های منتشرشده از آمار مرکز آمار ایران، در زمستان ۱۴۰۴ تعداد پروانه‌های احداث بنا در کشور نسبت به زمستان سال قبل ۳۷.۴ درصد کاهش یافت. همچنین تعداد واحدهای مسکونی پیش‌بینی‌شده در این پروانه‌ها ۴۳ درصد کمتر شد. این ارقام نشان می‌دهد که کاهش فعالیت ساختمانی تنها به واحدهای تکمیل‌شده محدود نیست و ورودی پروژه‌های جدید نیز بافت جدی مواجه شده است. اهمیت این موضوع از آن جهت است که کاهش ساخت‌وساز امروز، با یک وقفه زمانی، خود را در کاهش عرضه مسکن در سال‌های آینده نشان می‌دهد. به بیان دیگر، اگر روند صدور مجوزها، آغاز پروژه‌ها و تکمیل واحدها اصلاح نشود، بازار مسکن در دوره‌های بعد نیز با محدودیت عرضه روبه‌رو خواهد شد.

وعده تولید مسکن چه شد؟

قانون جهش تولید مسکن با هدف افزایش عرضه و فراهم کردن زمینه خانه‌دار شدن خانوارها به تصویب رسید. این قانون، دولت را به برنامه‌ریزی برای افزایش تولید مسکن و فراهم کردن الزامات

بروکراسی اداری، تعیین تکلیف پروژه‌های نیمه‌تمام و انتشار منظم آمار عملکرد، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به بهبود وضعیت کمک کند. مسئله مسکن با وعده و آمار ثبت‌نام حل نمی‌شود؛ معیار نهایی، واحدی است که ساخته و تحویل خانوار می‌شود. وقتی تیراژ تولید به پایین‌ترین سطح چند دهه اخیر می‌رسد، دولت باید پاسخ دهد که برای توقف این روند و جلوگیری از انتقال هزینه آن به مستأجران و متقاضیان مسکن چه برنامه عملیاتی در اختیار دارد.

وزارت راه در حاشیه: مردم مسکن می‌خواهند، نه جدل با شهرداری

در شرایطی که تولید مسکن به پایین‌ترین سطح خود از سال ۱۳۷۸ رسیده و بازار مسکن با رکود و کاهش عرضه دست‌وپنجه نرم می‌کند، انتظار می‌رود وزیر راه و شهرسازی تمام توان مدیریتی خود را بر رفع موانع ساخت‌وساز، تسریع پروژه‌های نیمه‌تمام و اجرای تعهدات دولت در حوزه مسکن متمرکز کند؛ اما مواضع و جواشی پیرامون عملکرد این وزارتخانه، پرسش‌هایی درباره اولویت‌های مدیریتی آن ایجاد کرده است. از جمله این جواشی، انتقاد فرانزه صادق از اقدامات شهرداری تهران برای اجرای طرح‌های معیشتی و حمایت از شهروندان است؛ موضوعی که می‌تواند مبنای نقدی جدی درباره اولویت‌بندی مسائل در دولت باشد. در شرایطی که مردم با فشار هزینه‌های مسکن و اجاره‌بها روبه‌رو هستند، انتظار می‌رود وزیر راه و شهرسازی به جای ورود به مناقشات حاشیه‌ای، درباره کارنامه دستگاه متبوع خود در افزایش تولید مسکن و بهبود دسترسی خانوارها به سرانه پاسخگو باشد. البته نقد اقدامات شهرداری، به خودی خود، به معنای بی‌اهمیت بودن وظایف وزارت راه نیست؛ مسئله اصلی آن است که چنین موضوع‌گیری‌هایی نباید جایگزین پاسخ‌گویی درباره مأموریت‌های اصلی این وزارتخانه شود. اگر طرح‌های معیشتی شهرداری ایراد یا اشکالی دارد، می‌توان آن را با استدلال و ارائه راهکار بررسی کرد؛ اما پرسش مهم‌تر این است که وزارت راه و شهرسازی برای توقف سقوط تولید مسکن چه کرده و چه برنامه روشنی برای جبران عقب‌ماندگی‌ها دارد؟

وزیر راه باید درباره کارنامه مسکن پاسخ‌دهد

وزارت راه و شهرسازی یکی از دستگاه‌های کلیدی در سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌های مسکن کشور است. از این رو، کاهش تعداد واحدهای تکمیل‌شده، وضعیت پروژه‌های حمایتی، تأمین زمین و تسهیلات ساخت، همگی از موضوعاتی هستند که وزیر باید درباره آنها گزارش روشن و قابل ارزیابی ارائه کند.

وقتی آمار تولید مسکن از افتی چشمگیر حکایت دارد، افکار عمومی حق دارد بداند چه میزان از اهداف اعلام‌شده دولت محقق شده، چند واحد به متقاضیان تحویل داده شده و چه موانعی مانع پیشرفت پروژه‌هاست. همچنین باید مشخص شود وزارتخانه

برای افزایش انگیزه سازندگان و تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی چه اقداماتی انجام داده است. نمی‌توان از یک سو، مسکن رایگی از مهم‌ترین مسائل معیشتی مردم دانست و از سوی دیگر، در برابر افت تولید و کاهش عرضه، به توضیحاتی کلی بسنده کرد. اهمیت موضوع زمانی بیشتر می‌شود که هزینه مسکن و اجاره‌بها بخش بزرگی از درآمد خانوارها را می‌بلعد و تأخیر در عرضه واحدهای جدید، امکان خانه‌دار شدن را برای بسیاری از خانواده‌ها دشوارتر می‌کند.

اولویت مردم، حل مسئله مسکن است

مردم از وزارت راه و شهرسازی انتظار دارند به جای گرفتار شدن در حاشیه‌ها، نتیجه اقدامات خود را در قالب افزایش ساخت‌وساز، تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام و تسهیل دسترسی خانوارها به مسکن نشان دهد. شهرداری‌ها نیز در حدود اختیارات خود می‌توانند برای کاهش فشارهای معیشتی شهروندان اقدام کنند؛ اما هیچ‌یک از این اقدامات، مسئولیت دولت در حوزه مسکن را منتفی نمی‌کند. اکنون پرسش اصلی از فرانزه صادق این است: در شرایطی که تیراژ تولید مسکن به کمترین سطح چند دهه اخیر رسیده، برنامه مشخص وزارت راه و شهرسازی برای تغییر این روند چیست؟ مردم به جای جدل‌های رسانه‌ای و مناقشات فرعی، منتظر پاسخ روشن درباره سرنوشت وعده‌های ساخت مسکن و زمان تحقق آنها هستند.

روزی که وزیر، آمار دولت قبل را کوچک شمرد؛ امروز نوبت پاسخ‌گویی درباره سقوط تولید است

یکی از پرسش‌های جدی درباره عملکرد فرانزه صادق در وزارت راه و شهرسازی، نحوه روایت او از کارنامه مسکن دولت شهید رئیسی در ماه‌های ابتدایی دولت چهاردهم است؛ روایتی که با واکنش و اعتراض مسئولان سابق این وزارتخانه مواجه شد. فرانزه صادق در ۱۶ آبان ۱۴۰۳ اعلام کرد که در پنج سال گذشته، تنها ۲۰ هزار واحد مسکونی در قالب نهضت ملی مسکن تحویل شده است. این اظهار نظر با واکنش هادی عباسی، قائم‌مقام وزیر راه و شهرسازی دولت شهید رئیسی، روبه‌رو شد. عباسی بارز این آمار اعلام کرد که از آغاز طرح نهضت ملی مسکن، ۶۳۹ هزار و ۹۳۵ واحد مسکن تکمیل شده است. او توضیح داد که رقم حدود ۲۰ هزار واحد، تنها به بخشی از واحدهای حمایتی تعریف‌شده در قالب انبوه‌سازی مربوط می‌شود و سایر شیوه‌های ساخت مسکن را در بر نمی‌گیرد. اکنون آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد در ۳ سال دولت شهید رئیسی مجموعاً ۹۹۲ هزار واحد مسکونی تکمیل شده است. این رقم با آمار ادعای فرانزه صادق کاملاً متفاوت است.

مسئله اصلی در این مناقشه، تفاوت میان شاخص‌های آماری بود. تعداد واحدهای تکمیل‌شده در کل طرح نهضت ملی مسکن، تعداد واحدهای تحویل‌شده و تعداد واحدهای تکمیل‌شده در یک زیرمجموعه خاص، ارقام یکسانی نیستند. از همین رو، اعلام یک رقم محدود بدون توضیح روشن درباره دامنه آماری آن، می‌تواند تصویری ناقص از عملکرد گذشته به مخاطب ارائه کند. اکنون با انتشار آمارهای مربوط به تولید مسکن در دوره جدید، موضوع از زاویه دیگری قابل بررسی است. مطابق آمار بانک مرکزی، تعداد واحدهای مسکونی تکمیل‌شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری از حدود ۱۰۷ هزار و ۱۲۰ تا تابستان ۱۴۰۳ به ۶۹ هزار و ۵۸۱ واحد در زمستان ۱۴۰۴ رسیده است؛ یعنی حدود ۳۵ درصد کاهش. این ارقام به تولید مسکن بخش خصوصی در مناطق شهری مربوط‌اند. با وجود تفاوت این دو شاخص، کنار هم قرار گرفتن این رویدادها یک پرسش مهم را مطرح می‌کند: چرا در ابتدای مسئولیت وزیر، آمار محدود مربوط به یک بخش از پروژه‌های حمایتی به عنوان تصویر کلی عملکرد پنج سال گذشته مطرح شد، اما اکنون که آمار تولید مسکن از افت قابل توجه در دوره جدید حکایت دارد، معیار ارزیابی عملکرد وزارتخانه چیست؟

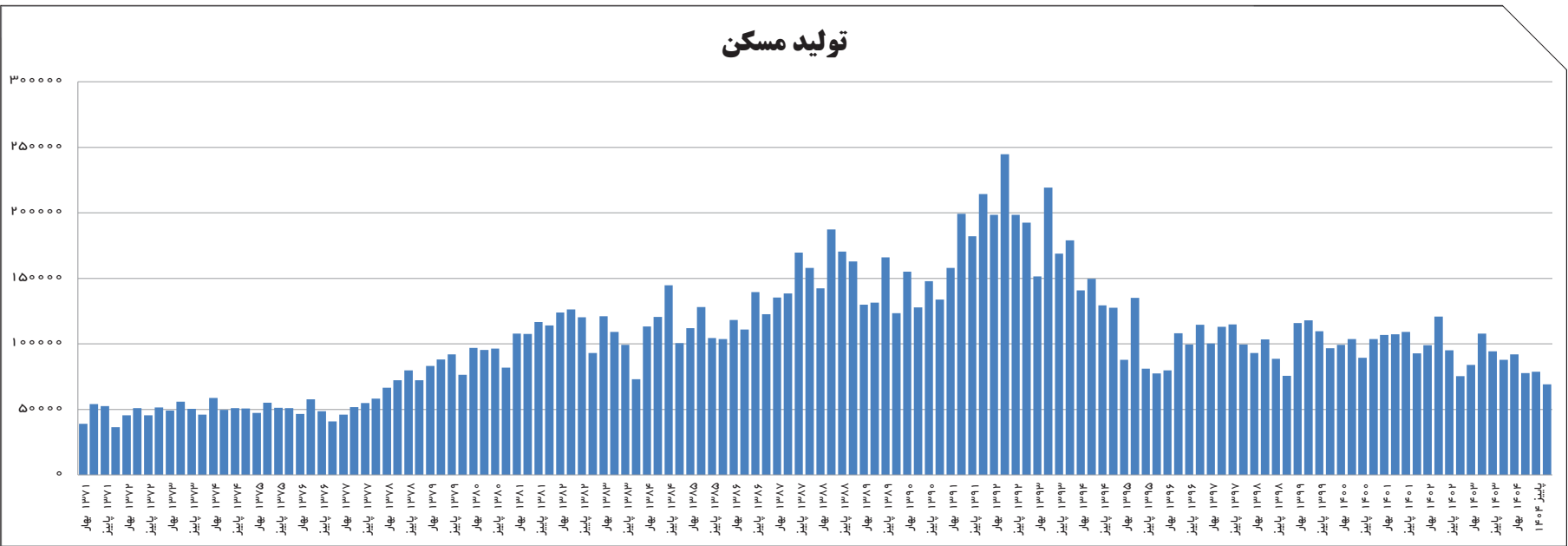
اگر قرار است دولت در ارزیابی کارنامه گذشتگان بر آمار و ارقام تکیه کند، همین معیار باید درباره عملکرد خودش نیز اعمال شود. وزیر راه و شهرسازی باید با ارائه آمارهای شفاف و قابل مقایسه توضیح دهد که کاهش تولید مسکن چه دلایلی داشته، چه اقداماتی برای جبران آن انجام شده و چه زمانی می‌توان انتظار بازگشت روند ساخت‌وساز به سطوح بالاتر را داشت.

معیار سنجش وزیر، تعداد خانه‌های ساخته‌شده است

در حوزه مسکن، نه انتقاد از دولت‌های قبل به تنهایی مشکلی را حل می‌کند و نه اعلام تعداد پروژه‌های آغازشده یا وعده‌های آینده می‌تواند جایگزین گزارش عملکرد شود. آنچه برای مردم اهمیت دارد، تعداد واحدهایی است که واقعاً تکمیل می‌شوند، به بازار عرضه می‌شوند و امکان سکونت خانوارها را فراهم می‌کنند.

از این منظر، کارنامه وزیر راه و شهرسازی باید با شاخص‌های روشن سنجیده شود؛ تعداد واحدهای تکمیل‌شده، روند صدور پروانه‌های ساختمانی، میزان پیشرفت پروژه‌های حمایتی، تأمین مالی ساخت‌وساز و عملکرد در اجرای تعهدات قانونی.

دولت، اکنون که آمار رسمی مورد استناد گزارش از کاهش تولید مسکن حکایت دارد، انتظار می‌رود وزارت راه و شهرسازی به جای تمرکز بر مناقشات آماری گذشته، گزارشی دقیق از عملکرد دوره مسئولیت خود ارائه کند. پاسخ‌گویی درباره کارنامه گذشته ضروری است، اما پاسخ‌گویی درباره وضعیت امروز و برنامه جبران عقب‌ماندگی‌ها نیز به همان اندازه اهمیت دارد.

بررسی های دیوان محاسبات، دروغ بودن این ادعای دولت را اثبات می کند. چراکه دولت، عدم‌النتفع صادرات را هم به عنوان پول پرداختی برای واردات بنزین به حساب آورده است. یعنی در واقعیت دولت فقط ۲،۵ تا ۲ میلیارد دلار بنزین وارد کرده که در صورت عمل به قانون اسقاط خودروهای فرسوده که در برنامه هفتم توسعه آورده ایم می تواند همین میزان بنزین را هم وارد نکند. بنابراین توصیه من به دولت این است که به قانون عمل کند تا مشکلات حل شود.

■ **آیات‌گونه که دولتمردان دائماً بیان می کنند: گرانی های کمرشکن چنده ماه اخیر به دلیل جنگ رخ داده‌است؟**

این ادعای دولت که گرانی های چند ماه اخیر به دلیل جنگ است در عمل رد شده است. مگر یادتان نیست که قیمت‌ها در زمان جنگ تثبیت شده بود و حتی ارز مقداری هم ارزان شد. بنابراین ادعای دولت باطل است. توصیه می کنم دولتی ها دست از حرف های عوام‌فریبانه و پوپولیستی بردارند. اگر آماری دارند که به صورت علمی نشان دهد که جنگ عامل گرانی هاست شخصاً استقبال می کنم که آن را ملاحظه کنم. از سوی دیگر، رئیس جمهور و سایر مدعیان پاسخ بدهند که چه طور در زمان دفاع مقدس ۸ ساله ما این جشش های ارزی و گرانی ها را ندانسته ایم. آن زمان که امکانات و توان خودروی پایین تر از آل آن بود اما هم چرخ جبهه‌ها و هم چرخ زندگی مردم می چرخید. تا زمانی که تکلیف باند‌هایی که پک پایشان ر مدیریت اقتصاد کلان کشور و پای دیگرشان در بنگاهداری است روشن نکرده و دست از تداوم سیاست‌های غلط فعلی در اقتصاد برنداریم؛ اقتصاد ایران بهبود را تجربه نخواهد کرد.

حتی اگر جنگ و تحریم هم به صورت کامل پایان یابد.

■ **توصیه مشخص شمارد این شرایط جنگ اقتصادی به رئیس جمهور چیست؟**

توصیه من به برادر عزیز و خدوم، جناب آقای دکتر پزیشکیان فقط یک چیز است. آقای رئیس جمهور، لطفاً جلوی انحصارات، قوانین و بخشنامه‌های دست و پا گیر بیاستید و به دنبال تغییرش نباشید. آخر چه معنایی دارد که واردکننده ایرانی واردات نهاده به پزینل و آژانتینن مراجعه کند اما طرف خارجی به او بگوید که ما فقط به فلان آقای خاص از ایران جنس می فروشیم و به تو نمی دهیم. یعنی سطح انحصار در کشور ما به قدری بالا رفته که آن را به خارج از کشور هم صادر کرده‌ایم. آیا نباید جلوی این جماعت منتفع از انحصار و رانت را گرفت. از سوی دیگر، بازارچه‌های مرزی ایران را که تبدیل به محل واردات پله‌وری شده را باید به کانون صادرات کالاهای ایرانی تبدیل کنیم. اما متأسفانه قوانین صادراتی ما برای خرده‌صادركندنگان کشور سخت و دست و پا گیر است. جوان کوله برما که جنس خارجی به داخل می آورد؛ می تواند در صورت یاری دولت به صورت قانونی جنس ایرانی (به‌خارج نمی‌برد و کسب درآمد هم کند. همچنین امروز دامداران ما بانصاف و حتی کمتر از نصف ظرفیت کار می کنند. دلیل آن هم این است که طی بخشنامه‌ای هر نوع صادرات دام زنده ممنوع شده است. خب چه اشکالی دارد اگر دامداری بتواند علاوه بر تأمین نیاز کشور، مازاد تولیدش را صادر و برای کشور آژاوری کند. به خدا همه این نمونه‌هایی که عرض کردم بسیاری موارد دیگر قابل حل است. فقط کمی در همت در دولت دارد. اگر چنین مشکلاتی حل شود؛ دیگر لازم نبود بود که آقای رئیس جمهور دائماً تأمل‌ها کنند که دولت پول ندارد. چون چرخ اقتصاد شروع به چرخش خواهد کرد و یک اقتصاد بزرگتر خواهد شد. انصاف‌هیچ کدام از این مشکلات هم ربطی به جنگ و تحریم ندارند.

■ **آیا ادعای رئیس جمهور درباره احتمال وقوع قحطی در کشور را تأیید می کنید؟**

جناب آقای پزیشکیان ادعا کرده‌اند که اگر از ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی را در دی ماه ۱۴۰۴ حذف نمی کردند در کشور قحطی می شد. سؤال ما از ایشان این است که ادعایشان بر مبنای چه داده‌ها و آمارهایی است. همچنین وقتی ذخایر استراتژیک کشور برای ماه‌ها پراز کالاهای اساسی است اصولاً وقوع قحطی ممکن نیست. از سوی دیگر، همین آل آن اکثریت واحدهای تولیدی کشور که انصافاً عمده نیازهای ا را به‌خود بسیار خوبی تأمین کرده‌اند؛ زیر ظرفیت اسمی کار می کنند. یعنی در صورتی که دولت کمی مساعدت انجام دهد علاوه بر این بازار داخلی پر از کالا، امکان صادرات بسیار بالایی هم به همسایگانمان وجود دارد. بنابراین می‌بینیم که اصلاً شرایط کشور ما به نسکی نبوده و نیست که امکان وقوع قحطی در آن وجود داشته باشد. بنابراین از قوه محترم قضائیه خواهش می کنم در موضوع ادعای آقای رئیس جمهور مبنی بر وقوع قحطی به صورت جدی ورود کنند و این سخن را مصداق تشویش اذهان عمومی به حساب بیاورند. به‌نظم آقای رئیس جمهور به جای ادعاهای عجیب باید به این سؤال ما پاسخ بدهند که مگر قرار نبود یا حذف ارز ترجیحی، رانت ارزی هم حذف بشود. خب ایشان توضیح بدهند پس نام اختلافی که میان نرخ ارز اتاق مبادله و بازار آزاد وجود دارد چیست. آیا این نوعی تداوم رانت ارزی نیست. همچنین ایشان باید پاسخ بدهند که آیا وضع سرره مردم در این ۹ ماهی که از حذف ارز ترجیحی گذشته بهتر شده است. چون ایشان مدعی بودند که از از ترجیحی به هدف که همان سفره مردم است برخورد نمی‌کند و به جای دلال‌ها رانت خواران می‌رد.

بانک مرکزی عطش زیادی برای ورود به بازارهای طلا و ارز دارد. ما الآن کارمان به جایی رسیده که در حال فروش طلای آب شده هستیم که در هیچ کجای دنیا مرسوم نیست. در این شرایط در زیرپله خانه‌ها طلا آب کرده و معامله می‌کنند. صنعت طلاسازی قانونی و رسمی ایران در حال نابودی بوده و طلاسازیهای زیرپله‌ای در حال قبضه بازار هستند

روح‌الله ایزدخواه نماینده مجلس در گفت‌وگو با چارسوق:

مجلس در برابر گرانی ارز منفعل است

■ **بانک مرکزی نمی‌خواهد ارز ارزان شود! ■ جهش ارزی ربطی به جنگ ندارد ■ بانک مرکزی را به دلال ارز و طلا تبدیل کرده‌اند ■ اگر جنگ و تحریم هم تمام شود، با این سیاست‌ها اقتصاد درست نمی‌شود ■ بانک مرکزی با خرید ارز مازاد، اجازه کاهش قیمت را نمی‌دهد ■ گرانی ارز حاصل سیاست‌های غلط بانک مرکزی است ■ ادعای دولت درباره گرانی‌های جنگی باطل است ■ دولت به جای پاسخگویی، جنگ را مقصر گرانی معرفی می‌کند ■ دولت به جای ناله از کمبود منابع، انحصار را بشکند ■ همتی چه اقدام مؤثری به نفع مردم داشته است؟ ■ بانک مرکزی به جای مدیریت بازار، آتش گرانی ارز را شعله‌ور کرده است**

گفت‌وگو

برای بررسی دقیق تر شرایط کشور و مشکلات اقتصادی جاری به گفت‌وگو با «روح‌الله ایزدخواه»، نماینده مجلس پرداخته‌ایم:

■ **تحلیل شما از گرانی افسارگسیخته ارز در ماه‌های اخیر چیست؟**

آلآن با دو معضل اساسی در بحث ارزی مواجهیم. نخست اینکه بانک مرکزی نمی‌خواهد دست از اجرای سیاست‌های غلط ارزی بردارد. دوم اینکه مجلس شورای اسلامی بنای ورود به بحث ارزی برای مجبور کردن دولت و بانک مرکزی برای تغییر این دست‌فرمان غلط فعلی را ندارد. عجیب است که مجلس در چنین موضوع مهمی برای کشور این قدر منفعل عمل می‌کند. به خاطر می‌آورم که در دوران مجلس یازدهم برای یک موضوع دسده دم و بی‌اهمیت چون توزیع قیر رایگان حداقل ه‌مرتبه در صحن علنی رأی‌گیری شد و زمان مجلس از صبح تا ظهر در بحث برای این موضوع گذشت. اما اینکه چرا برای تصمیم‌گیران فعلی مجلس، سؤال از دولت درباره جهش‌های ارزی در صحن علنی چندان اولویتی ندارد؛ جای سؤال دارد.

■ **راه‌حل پیشنهادی شما برای معضل ارزی کشور چیست؟**

تنها راه‌حل معضل ارزی کشور این است که مجلس آستین‌ها را بالا بزند و قاعده ارزی کشور را تغییر بدهد. تجربه ۴ دهه اخیر به ما ثابت کرده که سیستم ارز شناور مدیریت‌شده در اقتصاد ایران کارایی ندارد. در اقتصاد که مبتنی بر رانت و تسلف حضولتی‌ها بر اقتصاد کلان است؛ اصلاً ارز شناور مدیریت‌شده معنایی ندارد. در اقتصادی که نرخ رسمی قاچاق سالانه ۳۰ میلیارد دلار است اصلاً ارز شناور مدیریت‌شده قابل اجرا نیست.

■ **درباره عملکرد بانک مرکزی چه تحلیلی دارید؟**

اصولاً معلوم نیست که بانک مرکزی دقیقاً چگونه اداره می‌شود و نظارتی هم بر عملکرد آن وجود ندارد. این چه استدلال‌نخ‌نماشده‌ای در میان مدیران بانک مرکزی است که هنوز هم افزایش صادرات را در گروی افزایش نرخ ارز می‌دانند. البته من هم قبول دارم که افزایش نرخ ارز می‌تواند صادرات را بالا ببرد. اما این جهش صادراتی فقط در مورد مواد خام و مواد اولیه صنعتی رخ خواهد داد. یعنی با افزایش نرخ ارز ما تبدیل به تأمین‌کننده مواد اولیه صنعت سایر کشورها می‌شویم. از سوی دیگر مگر خود آقایان دولتی در جلسات به ما نمایندگان نمی‌گویند که صنایع بزرگ به دلیل افزایش نرخ ارز به چنان قدرتی دست یافته‌اند که برای بانک مرکزی شرط و شروط می‌گذارند تا از صادراتی را به کشور بازگردانند. به بیان ساده‌تر، صنایع بزرگ در حال چانه‌زنی با بانک مرکزی برای بالا بردن بیشتر نرخ ارز و نابودی هر چه بیشتر ارزش پول ملی هستند.

■ **درباره عملکرد عبدالناصر همتی به عنوان رئیس کل بانک مرکزی چه نظری دارید؟**

همتی مگر عملکرد مؤثری به نفع مردم داشته که ماقصاوت کنیم و بگوییم خوب یا بد بوده است. اگر آقای همتی ی‌ای رانک راه هم در جایگاه رئیس کل بانک مرکزی قرار داده و برایش دستورالعمل فعلی مدیریت اقتضاح بازار ارز را تعریف می‌کردیم؛ نتیجه چندان

شستا شرکت سینمایی شد

خروجی فیلم‌سازی از جیب کارگران چیست؟

سازمان سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا)،

متولی دارایی‌های میلیون‌ها بازنشسته و افراد تحت پوشش صندوق تأمین اجتماعی است. رسالت بنیادین این سازمان، بهینه‌سازی سود و بازگرداندن حداکثری سرمایه‌ها به تأمین اجتماعی است تا در نهایت، معیشت و رفاه کسانی تأمین شود که سال‌ها عمر خود را وقف تولید در این کشور کرده‌اند. اما رویکرد اخیر روابط عمومی شستا، با برگزاری نشست‌های رسانه‌ای پُر خرج و دعوت از چهره‌های سیاسی، از جمله مهاجرانی (سخنگوی دولت)،

یوسف پزیشکیان (فرزند رئیس‌جمهور) و برخی

روزنانه‌نگاران قدیمی برای رونمایی از یک مجموعه

مستند ۶۰ قسمتی، پرسش‌های جدی را در مورد اولویت‌های مدیریتی این سازمان ایجاد کرده است.

به حالی که شستا هدف از این پروژه را «تکریم کارگران و فعالان تولید در دوران جنگ» عنوان کرده، اما سوال این است که آیا ماهیت شستا از یک سازمان سرمایه‌گذاری به سازمان سینمایی تغییر یافته است؟

در راستای شفافیت مالی، باید به روشنی پاسخ داده شود که ساخت مستند ۶۰ قسمتی و مجموعه‌ای

هزینه گران‌فروشی قطعات نباید به مصرف‌کننده تحمیل شود

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با تأکید بر ضرورت افزایش قیمت خودرو متناسب با افزایش هزینه‌های تولید، گفت: قیمت‌گذاری باید بر مبنای محاسبات واقعی انجام شود؛ ضمن اینکه نسبت به گران‌فروشی قطعات و انتقال هزینه‌های غیرمنطقی به مصرف‌کنندگان نیز باید هشدار داد. مصطفی طاهری، با اشاره به افزایش هزینه‌های تولید و نوسانات بازار، افزایش قیمت خودرو را در شرایط فعلی اجتناب‌ناپذیر دانست، اما تأکید کرد که این افزایش باید براساس هزینه‌های واقعی و با رعایت حقوق مصرف‌کنندگان انجام شود. وی با بیان اینکه هر خودرو از حدود سه هزار قطعه تشکیل شده است، گفت: تعیین قیمت نهایی خودرو به مجموعه‌ای از عوامل وابسته است و نمی‌توان آن را با یک فرمول ساده محاسبه کرد. به گفته طاهری، نوسانات نرخ ارز، هزینه‌های تولید، قیمت قطعات داخلی و وارداتی و شرایط بورس کالا، از جمله مؤلفه‌هایی هستند که بر قیمت تمام‌شده خودرو تأثیر می‌گذارند. این عضو کمیسیون صنایع مجلس با انتقاد از قیمت‌گذاری دستوری، بر ضرورت بازنگری در سازوکار تعیین قیمت خودرو تأکید کرد. وی افزود: شورای رقابت باید با بررسی دقیق همه معیارهای مؤثر بر تولید، قیمت متصفانه‌ای تعیین کند؛ قیمتی که از یک سو هزینه‌های واقعی تولید را پوشش دهد و از سوی دیگر، مانع تحمیل هزینه‌های غیرمنطقی به مصرف‌کنندگان شود. طاهری یکی از مسائل مهم در تعیین قیمت خودرو را نحوه قیمت‌گذاری قطعات و روابط مالی میان برخی تأمین‌کنندگان و خودروسازان دانست؛ موضوعی که به گفته وی می‌تواند زمینه افزایش غیرواقعی قیمت نهایی خودرو را فراهم کند. وی با اشاره به فعالیت برخی تأمین‌کنندگانی که سهام‌دار یا عضو هیات‌مدیره شرکت‌های خودروسازی هستند، گفت: در چنین شرایطی ممکن است قطعات با قیمت‌های بالا به خودروساز عرضه شوند و هزینه این معاملات در نهایت به مصرف‌کننده منتقل شود. به گفته این نماینده مجلس، زمانی که میان خریدار و فروشنده ارتباط مدیریتی با سهام‌داری وجود دارد، ضرورت نظارت بر قیمت‌گذاری و شفافیت معاملات دوچندان می‌شود؛ زیرا نباید سازوکارهای نظارتی مؤثری نتواند زمینه بروز تعارض منافع و تحمیل هزینه‌های غیرمنطقی به زنجیره تولید را فراهم کند. طاهری با اشاره به سهم بالای قیمت‌های غیرواقعی در بهای خودرو، تأکید کرد: افزایش قیمت خودرو رانمی‌توان صرفاً به رشد نرخ ارز با افزایش هزینه‌های تولید نسبت داد. به گفته وی، در کنار عوامل بیرونی و نوسانات بازار، انحصارگرایی، گران‌فروشی برخی قطعات و فاکتورهای غیرشفاف نیز باید مورد توجه قرار گیرند. این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در ادامه، رقابتی شدن بازار و شفافیت در قیمت‌گذاری قطعات را از عوامل مؤثر در اصلاح روند تعیین قیمت خودرو دانست. از نگاه طاهری، تعیین قیمت متصفانه مستلزم آن است که هزینه‌های واقعی تولید از هزینه‌های ناشی از ناکارآمدی، انحصار با معاملات غیرشفاف تفکیک شود. در چنین شرایطی، افزایش قیمت تنها تنها قابل دفاع خواهد بود که بر مبنای داده‌های معتبر و محاسبات دقیق صورت گیرد.

جهش هزینه استقرار در اروپا

جنگ با ایران و جهش قیمت انرژی، هزینه استقرار اروپا را افزایش داد و اختلاف برسریدهی دولت‌ها را تشدید کرد. فایننشال تایمز در گزارشی هشدار داد که افزایش نگرانی‌ها درباره بدهی دولت‌ها، با پخت‌های اتحادیه اروپا ر میان فشار بازارهای مالی و محدودیت‌های بودجه‌ای گرفتار کرده است. براساس این گزارش، در شرایطی که بازار جهانی اوراق قرضه اعتبار دولت‌های اروپایی را به چالش کشیده و هزینه استقرار آن‌ها را به بالاترین سطوح چند سال اخیر رسانده است، کمیسیون اروپا نسبت به ایجاد انعطاف بیشتر در چارچوب مالی اتحادیه اروپا محتاط بوده است. افزایش قیمت انرژی، دولت‌های اروپایی را که در حال آماده‌سازی بودجه‌های سال ۲۰۲۷ هستند، تحت فشار قرار داده به طوری که ویتالیا، بدگهاترین اقتصادهای منطقه یورو، از اتحادیه اروپا خواسته‌اند در اجرای قواعد مالی انعطاف بیشتری نشان دهد تا بتوانند بدون خطر تحریم، هزینه‌های بیشتری انجام دهند. با این حال، کمیسیون اروپا در چپ‌بوجه نگرانی بازارها نسبت به کاهش بیشتر سخت‌گیری این قواعد هشدار داده است. والدیس دومبروفسکیس، کمیسر اقتصاد اتحادیه اروپا، گفت: نمی‌توانیم دائماً انعطاف‌پذیری‌های مالی جدیدی ایجاد کنیم. وی هشدار داد که چنین اقدامی اعتماد به پایبندی دولت‌ها به پایداری مالی را تضعیف می‌کند. به گفته وی، چارچوب فعلی از پیش امکان در نظر گرفتن تورم راهنگام ارزیابی پایبندی دولت‌ها به محدودیت‌های هزینه‌ای فراهم کرده است. در عین حال، درخواست رم و آتن با مخالفت برخی دیگر از پایتخت‌های اتحادیه اروپا روبه‌رو شده است. الگوهاین، وزیر دارایی هلند، گفت: افزودن بدهی به بدهی، مشکلات ما را بزرگ‌تر می‌کند. باید کمتر هزینه کنیم و اصلاحات انجام دهیم. افزایش قیمت انرژی در پی جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، تورم منطقه یورو را در ماه سپتامبر به ۲٫۸ درصد رساند که از پیش‌بینی‌ها بیشتر بود. براساس اعلام کمیسیون اروپا، دولت‌های اتحادیه اروپا امسال ۱۸ میلیارد یورو برای کاهش فشار قیمت‌های بالاتر بر خانوارها و کسب‌وکارها هزینه کرده‌اند که معادل ۰٫۱ درصد تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا است. افزایش انتظارات تورمی، نرخ‌های بهره و نگرانی‌ها درباره انباشت بدهی عمومی، بازده اوراق قرضه دولتی با سررسید ۱۰ سال را در چند کشور منطقه یورو به بالاترین سطوح چند دهه‌ای رسانده است؛ وضعیتی که به‌ویژه در فرانسه مشهود است. پیریکس، وزیر دارایی یونان و رئیس گروه یورو، طی اظهاراتی گفت سرمایه‌گذاران نسبت به ریسک‌های مالی حساس‌تر شده‌اند. وی هشدار داد که در استقراض بیشتر و کاهش بی‌هدف هزینه‌ها، هیچ‌کدام راه‌حل نیستند. به گفته وی، دولت‌ها باید با منابعی که هم‌اکنون در اختیار دارند، دستاوردهای بیشتری ایجاد کنند.

ردپای نفت در نوسانات دلار؛ الگویی که هر بار تکرار می شود

ازنمایی رابطه دهه‌ساله صادرات نفت و نوسانات دلار از سبقت انتظارات تورمی برآمارهای رسمی فروش نفت و اثرمحاصره برارز حکایت دارد. بررسی داده‌های صادرات ماهانه نفت ایران در کنار رشد نقطه‌به‌نقطه نرخ دلار در بازار آزاد از ۱۰ سال گذشته، الگویی روشن را نشان می دهد. هر سه موج بزرگ‌ارزی این دوره، در سال‌های ۱۳۹۷، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۵ هم‌زمان با محدود شدن مسیرهای فروش نفت رخ داده‌اند. پیش‌بینی منابع خارجی صادرات نفتی ایران پس از اعمال محاصره دریایی غیرقانونی آمریکا علیه ایران، به کف چند دهه گذشته رسیده است. رابطه بین صادرات نفتی و رشد نرخ ارز در ایران داده و خطی نیست. نرخ ارز معمولاً پیش از کاهش واقعی صادرات واکنش نشان می دهد. به عبارت دیگر زمانی که بازیگران اقتصادی انتظار دارند که در آینده فروش و صادرات نفت کاهش پیدا کند، سریع‌تر واکنش نشان داده و این اثرات در بازار ارز نیز قابل مشاهده است. تغییرات نرخ ارز تنها از یک عامل تبعیت نمی کند، در بلندمدت تورم و رشد نقدینگی اصلی ترین عوامل تعیین کننده تورم هستند، اما آثارها نشان می دهد که در کوتاه‌مدت شوک‌های بیرونی و انتظارات، می توانند به بازیگران اصلی بازار ارز تبدیل شوند.

پیشی گرفتن انتظارات از واقعیت

در اردیبهشت ۱۳۹۷ بالاتر متحده از برجام خارج شد. در آن مقطع صادرات نفت ایران همچنان بیش از ۲.۳ میلیون بشکه در روز بود و هنوز بازگشت تحریم‌ها گزارش نشده بود، اما بازار ارزی رنگ واکنش نشان داد. میانگین نرخ دلار در شهریور همان سال به حدود ۱۴ هزار تومان رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۲۴ درصد افزایش داشت که بالاترین رشد ثبت‌شده در کل دوره بررسی است. کاهش واقعی صادرات نیز حدود ۱.۱ میلیون بشکه در آذر ۱۳۹۷ و کمتر از ۶۰ هزار بشکه در خرداد ۱۳۹۸ رخ داد. در همین فاصله شتاب رشد دلار کاهش یافت و رشد سالانه آن در شهریور ۱۳۹۸ منفی شد. به بیان دیگر، بازار ارز پیش از اعمال کامل تحریم‌ها، اثر آن را در قیمت لحاظ کرده بود. سال ۲۰۲۰ پایین‌ترین سطح صادرات نفت ایران در این دهه را ثبت کرد. میانگین صادرات به حدود ۳۴۰ هزار بشکه در روز رسید که کمتر از یک ششم سطح سال ۲۰۱۷ بود. هم‌زمان، همه‌گیری کرونا قیمت جهانی نفت را نیز به شدت کاهش داد. موج دوم ارزی با فاصله از افت صادرات و هم‌زمان با کاهش ذخایر ارزی در دسترس شکل گرفت. میانگین نرخ دلار در مهر ۱۳۹۹ به حدود ۲۹ هزار تومان رسید که ۱۶۰ درصد بیش از سال قبل بود. پس از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و افزایش احتمال توافق، نرخ دلار تا بهار ۱۴۰۰ به حدود ۲۲ هزار تومان کاهش یافت؛ که شاهد دیگری بر نقش تعیین کننده انتظارات در بازار ارز.

وزیر کشاورزی یا گردشگری؟

به گزارش «خانه اقتصاد» در شرایطی غلامرضا نوری قزلبه برای شرکت در اجلاس سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فاو) به زودی راهی رم پایتخت ایتالیا می شود و یک سفر یک هفته‌ای با این کشور اروپایی خواهد داشت که انتظار از وزیر جهاد کشاورزی در این شرایط جنگ و محاصره دریایی چیز دیگری به نظر می رسد. در شرایط جنگ و محاصره دریایی تسهیلهگری واردات مواد غذایی از کشورهای همسایه مانند پاکستان و روسیه و فراقتان از اهمیت زیادی برخوردار است ولی در یک دهه گذشته وزیر جهاد کشاورزی به جای سفر به این کشورها، دو سفر تقریباً طولانی مدت به ازبکستان و مغولستان داشته است. جالب اینجاست که ایران در یک سال اخیر تقریباً واردات مواد غذایی از این دو کشور بایشده نداشته است. باید دید دلیل اروپاگردی وزیر جهاد کشاورزی در شرایط سخت کشور چیست و چرا نهادهای ناظر از جمله نمایندگان مجلس نسبت به این موضوع واکنشی نشان نمی دهند؟ گفتنی است غلامرضا نوری قزلبه در دوره وزارت خود در جهاد کشاورزی عملکرد بحث‌برانگیزی در مدیریت بازار کالاهای اساسی داشته است به شکلی که بر اساس گزارش مرکز آمار میانگین تورم نقطه به نقطه مواد غذایی از ابتدای سال ۱۳۹۱ تا قبل از وزارت نوری قزلبه ۳۴.۶ درصد در هرامه بود. لازم به ذکر است در ۵۵ ماه وزارت نوری قزلبه این شاخص به ۲۰.۴ درصد رسیده است. یعنی در دوره نوری قزلبه تورم مواد غذایی ۲ برابر شده است.

انتقاد خضریان از عملکرد شرکت پالایش و پخش

علی خضریان، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی با اشاره به تغییرات مدیریتی در وزارت نفت، گفت: آنچه قطعی و یقینی است اینکه وزارت نفت با رفت و آمد وزیر اصلاح نمی شود؛ و تا سازوکار انتصابات و پاسخ‌گویی اصلاح نشود، نایسامانی در دستگاه‌های اجرایی از جمله وزارت نفت ادامه دارد. عضو کمیسیون اصل نودم قانون اساسی با اشاره به تکالیف قانونی بره‌زمین مانده برنامه هفتم در وزارت نفت، بیان کرد: کشفيات متعدد قاچاقی فراورده‌های نفتی در ماه‌های گذشته که نشانگر قاچاقی بخش قابل توجهی از فراورده‌های نفتی کشور است و البته باید تأکید کرد که بخش قابل توجهی از قاچاقی اصولاً کشف نمی‌شود و یکی از علت‌های آن کوتاهی‌های وزارت نفت خصوصاً شرکت پخش و پالایشی فراورده‌های نفتی در موضوع واردات از سامانه جامع مدیریت هوشمند انرژی است. خضریان تأکید کرد: قاچاق سوخت راه نمی‌توان فقط در مرز دنبال کرد؛ حساب تولید و خروجی باید الیگاشه‌ها باید روشن باشد. آقای عظیمی به‌رگویی‌د برای تکمیل متریتنگ چه کرده‌است؟ وعده و جلسه، جای اندازه‌گیری دقیق و نظارت مؤثر را در مجلس نمی‌گیرد. نماینده مردم تهران در مجلس افزود: از طرف دیگر معیشت ۹۰ میلیون نفر میدان آزمون و خطای مدیران نیست. پیش از تحمیل هزینه تصمیم‌های بزنبی به مردم، در باره اتلاف سوخت و عملکرد خود پاسخ بدهید. آقای عظیمی فر بیان روند تأمین و واردات بنزین در شرایط جنگی، نحوه انتخاب واسطه‌ها و کنترل قیمت‌ها را روشن کند؛ به‌ترتیل با تخلف اثبات شده باید پیگیری شود. عضو کمیسیون اصل نودم مجلس گفت: البته وقتی شاهد سیاست‌ورزی رفاقتی و خویشاوندی در این موضوع و مصادیق متعدد در دستگاه‌های اجرایی هستیم، دیگر نمی‌توان انتظار کارآمدی داشت. فردی همچون آقای عظیمی فر نمی‌تواند کارآمد باشد چون مسیر رشد و ارتقای وی اساساً مسیر بر مبنای صلاحیت‌های فنی نبوده است. امثال ایشان ابتدا درباره مسیر ارتقا و کارنامه خود باید پاسخگو باشند. خضریان در پایان بیان کرد: وقتی یک مدیر با ارتقا چند گردید در کمتر از شش روز و دریافت کردید با سابقه وزیر دو سال رادر دستگاه دولتی مشاهده می‌کنیم و به زبان عامیانه انگار یک ستوان سوم را با سابقه دو ساله سرلشکر کنیم، خوب قاعدتاً توانایی وی همراه با انت حاصل شده امکان افزایش نداشته و کشور گرفتار مدیری بی تجربه با رشد آسانسوری شده است. در این شرایط در حق کارکنان آقماری و مناطق سخت در وزارت نفت نیز ظلم شده و آنها حق دارند ضابطه این اقدام را ببانند.

■ پنجشنبه ۲۳ مهر ۱۴۰۵
۴ جمادی الاول ۱۴۴۸
۱۵ October ۲۰۲۶
■ سال سوم
■ شماره ۵۸۱

■ چاپخانه: نگار نقش
تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲
روابط عمومی: ۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹
■ کد پستی: ۱۵۸۶۶۱۳۴۱۳
آدرس: تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲

■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

فرشاد مؤمنی:

بانک مرکزی وارد سوداگری از سکه و دلار شده است

گزارش

فرشاد مؤمنی، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی و از حامیان مسعود پزشکیان در زمان انتخابات، تصریح کرد: بانک مرکزی به عنوان یک نهاد حاکمیتی که رئیس آن در دهه‌ها مرکز تصمیم‌گیری کلیدی حضور دارد، به جای تثبیت ارزش پول ملی و کنترل تورم، خودش وارد کود سوداگری شده و درآمدهای چند دهه‌هاز میلیارد تومانی از محل سوداگری سکه و دلار شناسایی می کند. وقتی سیاست‌گذار خودش این کاره‌ها می‌کند، دیگر توان و اراده کنترل بانک‌های خصوصی را ندارد و صورت‌های مالی بانک‌ها در بورس نشان می‌دهد بخش عمده سودآوری آن‌ها هیچ ربطی به عملیات بانکرداری ندارد، بلکه متکی بر سودآوری روی طلا و ارز است.

رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد تأکید کرد: وقتی نظام پاداش دهی، ارزش بانک مرکزی را نه در کنترل تورم بلکه در میزان پولی که از محل سوداگری به خزانه دولت می‌ریزد تعریف می‌کند، نتیجه‌اش همین راهشگدی مطلق در بازار پول می‌شود؛ در حالی که

قرآن بالاترین اندازه‌ار نسبت به مناسبات ربوی داده و ریشه همه این مسائل در ضعف قوه تشخیص سیاست‌گذاران است که میدان را برای تاخت‌وتاز مافیای‌ها باز کرده و منافع ملی را به حاشیه‌رانده است. رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد گفت: این قدرت تشخیص، یک وجه فردی دارد و یک وجه جمعی. آموزش‌های عمومی باید قدرت تشخیص‌هایی را بر جسته کند که محیط زیست ما و معیشت مردم را به مخاطره می‌اندازد. شما مدیدید که چند هفته پیش سخنگوی دولت گفت ما منع امنیتی داریم که درباره داده‌های مربوط به فقر در سال ۱۴۰۴ صحبت کنیم. این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: خطاب به عزیزانی که با نهانیت حسن نیت چنین تصمیمی را گرفته‌اند می‌گویم اگر کارنامه سیاست‌حذف‌ار از ترجیحی، جهش‌های پرشمار نرخ ارز و خصوصی‌سازی‌های غارتی و نابرابر، سازان آن قدر فقرا فریبده که شما از ذکر عدد و رقم شرمند ه‌اید، خوب شرمندگی درباره آن سیاست‌هایی که این سرزنش‌ت را به ما تحمیل کرد، حیاتی تراست. وی خاطرنشان کرد: بحث سربازین است که اگر ما قدرت تشخیص عالمانه داشته باشیم، می‌توانیم نجات پیدا کنیم؛ وگرنه می‌توانیم آلت دست اولیگارش‌ها و مافیای‌ها داخل و قدرت‌های ستیزه‌جو و تاجازگرد در خارج شومیم. بارها به کرات دیده‌اید که این متجاوز، وقتی دید که اثر سیاست‌های فقرزا کار به استخوان مردم رسیده، برنامه تجاوزش را جلوانداخته است. به این عربانی حرف‌هایی زده‌می‌شود، ولیکن

آن‌هایی که باید ببینند و بشنوند، حواسشان معطوف به چیزهای دیگری است. رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد ادامه داد: وظیفه اهل علم و رسانه‌های باشرف، حقیقت‌خواه و عدالت‌طلب است که به این‌ها گوشزد کند که اگر تعداد جمعیت فقرا به حدی رسیده که خیلی خجالت دارد، توقف سیاست‌هایی که این سرزنش‌ت را به ما تحمیل کرده، خیلی حیاتی تراست. ببینید، ما جرایز این است که در این «جنگ روایت‌ها»، همان قدر که بحث روایت است، جنگ برسر منافع هم هست. شما نگاه کنید: یک‌دفعه آقای می‌آید می‌گوید مردم

می‌خواهند زندگی کنند؛ خب برخیل و بر منکرش لعنت! اما آن مردمی که تومی‌گویی، بر اساس استنتاج‌هایی که بعد از این عبارت درست می‌کنی، ا چند درصد از جمعیت این کشور هستند؟ و آن مردمی که اصلاً درباره‌شان حرف زده نمی‌شود، چند درصد جمعیت هستند؟ مؤمنی تأکید کرد: ما در مملکتی زندگی می‌کنیم که بقای مناسبات رانتی، به عدم شفافیت، دروغ‌پراکنی، کج‌کردن مخاطب و دادن آدرس‌های غلط وابسته است. تمام این فریبکاری‌ها هم با یک‌ظاهر دلنشین و با تعبیر بسیار محترمانه‌ای صورت می‌پذیرد.

نظام مدیریت پولی ایران ره‌اشدترین نظام پولی دنیاست

رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد افزود: همه تکرار می‌راندند و تمام قاعده‌گذاری‌ها و مجوزهایشان هم این گونه است اما چرا این شرم‌آور تلقی نمی‌شود که از سال ۲۰۱۹، گزارش رقابت‌پذیری جهانی که WEF (مجمع جهانی اقتصاد) منتشر می‌کند، می‌گوید سیستم ایران از نظر تنظیم‌گری، رتبه آخر در جهان را دارد و این یعنی مایک بازار پولی درست کردیم که هر که قدرت داشته باشد، هر کاری را می‌تواند انجام دهد. ما بارها نشان داده‌ایم که برآیند این وضعیت چیست؛ یعنی شما اگر بخواهی یک وام چند میلیون تومانی بگیری، باید مدارک زیادی را ارائه دهی و ضامن به همراه داشته باشی اما اما وام‌های چند هزار میلیارد تومانی، طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس که من پیش‌تر خواندم، بدون وثیقه و بانرخ بهره صفر به افراد حقیقی و حقوقی خاص داده می‌شود. مؤمنی گفت: وقتی مجمع جهانی اقتصاد می‌گوید نظام مدیریت پولی ایران ره‌اشدترین نظام پولی دنیاست، من می‌پرسم چرا عزیزان از این وضعیت احساس شرم نمی‌کنند؟ چطور می‌شود که شما این ره‌اشدگی را ایجاد می‌کنید، در حالی که تولید ما و عامه مردم زیر آوار فشارهای رباخوارها در حال له شدن هستند. وی تأکید کرد: تکان دهنده است که این راهشگدی پول خر داده آن هم در شرایطی که در قرآن بالاترین حساسیت نسبت به مسئله ربا ابراز

برایشان دل می‌سوزانید چه کسانی هستند؟ گزارش‌های رسمی می‌گوید ۵۰ درصد کل جمعیت ایران در تمام طول عمرشان حتی یک بار هم موفق نمی‌شوند تسهیلات با اعتباری، ولو بسیار اندک از سیستم بانکی دریافت کنند.

درباره نقدینگی آدرس غلط می‌دهند

وی هشدار داد که این راهی مسئله نقدینگی آدرس غلط می‌دهند، در حالی که تمام‌اقتصادتوری‌های اقتصادی درباره نقدینگی منوط به این است که توزیع نقدینگی میان بازیگران اقتصادی متناسب باشد. گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد از کل سیرده‌های بلندمدت که تقریباً سه چهارم کل نقدینگی را در بر می‌گیرد تنها یک درصد از سیرده‌گذاران صاحب ۷۴ درصد منابع هستند و من گمان نمی‌کنم در هیچ عرصه‌ای از عرصه‌های حیات جمعی ایران، این

شدت از نابرابری ناموجه، ظالمانه و مخرب سابقه داشته باشد. رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد گفت: اگر آثار متفکران بزرگ و صاحب‌صلاحیت مانند کتاب «تاریخ‌نگاری اقتصاد ایران در دوره ۱۳۴۰ تا ۱۴۰۰» اثر دکتر شاکری را بخوانید؛ با مستندات رسمی نشان می‌دهد از وقتی بانک‌های خصوصی شکل گرفتند، سوداگری روی حیاتی‌ترین نیازهای انسان و کشور به اوج رسید و کشور را تا مرز فروپاشی پیش برد. مؤمنی ادامه داد: سوداگری روی ارز، سکه، زمین و مسکن گسترش یافت و اعتنا و تمایل سیستم بانکی برای پوشش دادن نیازهای بخش تولید به سمت صفر درصد میل کرد و این در حالی است که بر اساس موازین اسلامی و منطق بازدهی تولید، هزینه‌هایی که تولیدکنندگان به رباخواران پرداخت می‌کنند در برخی سال‌ها از ۳۰ درصد کل هزینه‌هایشان فراتر رفته است. مؤمنی توضیح داد: در علم اقتصاد قاعده این است که اگر سیاستی پس از اجرا نتیجه معکوس داد، باید متوقف شود؛ اما اینجا سیاستی را ۱۰۰ بار آزموده‌اند و شکست خورده، با این حال بر تداوم آن اصرار دارند. از طرفی نسبت به فساد هم حساسیت‌زدایی شده و بحث‌ها را صرفاً روی واژه‌های بزد که آیا فساد «سیستمیک» است یا خیر.

وجود فساد را همه قبول دارند؛ چرا چاره‌ای نمی‌اندیشید؟

وی تصریح کرد: اصل وجود فساد را که همه قبول دارند؛ پس چرا چاره‌ای نمی‌اندیشید؟ بوده‌چهار و برنامه‌ها با فرض «فساد صفر» نوشته می‌شوند، در حالی که همه می‌دانند در بستر عدم شفافیت، تخصیص منابع به ضد خود تبدیل می‌شود. همان‌طور که در کتاب «تاریخ تمدن» آمده، تمام تمدن‌ها بدون استثنا در اثر پیوسیدگی ناشی از فساد دورنی فروپاشیده‌اند. رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد ادامه داد: علاوه بر ربا و فساد، نسبت به وابستگی ذلت‌آور تولید کشور به واردات نیز حساسیت‌زدایی شده است. اخیراً در گزارشی دیدم که در دو-سه سال اخیر، سهم کالاهای واسطه‌ای در واردات کشور به طرز غیرمتعارفی بالا رفته است. این امر در نگاه نخست شاید نشانه رونق تولید به نظر برسد، اما گزارش‌های پایش محیط کسب‌وکار نشان می‌دهد استفاده از ظرفیت‌های تولیدی به کمترین میزان در دهه‌های اخیر سقوط کرده است. تناقض اینجاست که آنچه به اسم کالای واسطه‌ای وارد می‌شود، عمدتاً قطعات متفصله (KID) برای مونتاژکاری‌ها است؛ یعنی صنعت کشور را به چند دهه عقب برگردانده‌اند و به سرهم‌بندی تقلیل داده‌اند. مؤمنی گفت: فقر گسترده را با منع انتشار آمار لا‌پوشانی می‌کنند، درباره نابرابری‌های بی‌سابقه سکوت می‌شود و با وابستگی وارداتی مونتاژکاری از عقی قاعده حساسیت‌زدایی صورت می‌گیرد؛ اما در برابرین مسائل حیاتی حساسیتی وجود ندارد و توجه‌ها به امور فرعی معطوف است و هر چند وقت یک بار فضا سازی رسانه‌ای راه می‌اندازند، گروه‌های ذی نفع منتفع می‌شوند و هزینه‌اش با تحمیل سیاست‌های انقباضی و تورمی روی دوش فرودستان و تولیدکنندگان می‌افتد. وی تأکید کرد: اگر قرار است کشور نجات یابد، تکیه‌گاه اصلی نظام تصمیم‌گیری باید بردوش داناتان و اهل حرف قرار بگیرد. نمی‌توان از یک طرف ادعای دعوت از نخبگان را داشت و از طرف دیگر دسترسی‌ها به آن‌ها به داده‌های آماری را مسدود کرد. چرا باید آمار فقر طبقه بندی شود؟ رئیس موسسه مطالعات دین و اقتصاد گفت: مرحوم علی رضاقلی در کتاب «اندیشه بی‌ختمان» نکات بسیار راهگشایی مطرح کرده است. فیلسوفان

علم می‌گویند علم چهار رکن دارد و اگر دو رکن آن وارداتی و تقلیدی شود، باید فایده علم را در آن جامعه خواند؛ آن دورکن، یکی «مسئله» و دیگری «نقد» است. اگر در کشوری علاوه بر دانش، مسئله‌ها و نقدها هم ترجمه‌ای وارداتی باشند، نهال علم هرگز در آن سرزمین ثمر نخواهد داد. مؤمنی هشدار داد: پنهان‌کاری داده‌ها و محروم کردن دانشگاہیان و کارشناسان از داده‌های حیاتی راورکردی که متأسفانه از اواخر دهه هفتاد و سال ۱۳۸۰ به بهانه جلوگیری از اضطراب جامعه بر بانک مرکزی و سایر نهادهای حاکم شد فلج کردن نهاد علم است. اگر بنا بر این است، پس در دانشگاه‌ها را بنه‌اندید چرا که نمی‌شود دانشجوی تربیت کرد؛ اما مسیر دسترسی او به اطلاعات را بست و او را به سمت مهاجرت سوق داد.

وقتی مجمع جهانی اقتصاد می‌گوید نظام مدیریت پولی ایران ره‌اشده‌ترین نظام پولی دنیاست، من می‌پرسم چرا عزیزان از این وضعیت احساس شرم نمی‌کنند؟ چطور می‌شود که شما این ره‌اشدگی را ایجاد می‌کنید، در حالی که تولید ما و عامه مردم زیر آوار فشارهای رباخوارها در حال له شدن هستند

به‌شدت گلابه‌مند هستند. در تماس‌های متعدد، آنان معتقدند دولت عملنامه‌ها پایان فصل کشت است نمی‌تواند که انتظار می‌کند؛ در حالی که اعلام به‌موقع نرخ به کشاورزان اجازه می‌دهد درباره نوع و میزان کشت خود تصمیم‌گیری کنند.

وی با بیان اینکه بی‌توجهی به قانون خرید تضمینی می‌تواند به عدم تحقق خودکفایی کند م در برنامه هفتم پیشرفت منجر شود، گفت: با توجه به افزایش هزینه‌های کارگری و نهادهای کشاورزی، مسئولان باید تصمیمات منطقی تری در زمینه قیمت‌گذاری اتخاذ کنند.

ایمانی با تأکید بر ضرورت تسریع در پرداخت مطالبات و اعلام قیمت خرید تضمینی تصریح کرد: کشاورزان باید مورد حمایت ویژه قرار بگیرند؛ چرا که آنان نیز همانند نیروهای نظامی و دیپلماتیک کشور، در عرصه تولید تمام تلاش خود را به کار گرفته‌اند تا وابستگی کشور به خارج به حداقل برسد.

بررسی روند تعیین نرخ خرید تضمینی کندم نشان می‌دهد که پس از برگزاری جلسات متعدد کمیسیون تخصصی، قیمت پیشنهادی هر کیلوگرم کندم ۸۵ هزار تومان تعیین شد، اما این رقم در جلسه شورای قیمت‌گذاری با مخالفت نمایندگان سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی روبه‌رو شد. در ادامه، با دستور وزیر جهاد کشاورزی به‌عنوان رئیس شورا، بررسی هزینه تمام‌شد تولید بار دیگر به کمیسیون تخصصی ارجاع شد.

اکنون با گذشت یک ماه از آغاز کشت کندم، تعیین تکلیف نرخ خرید تضمینی این محصول و مشخص شدن سازوکار پرداخت مطالبات کشاورزان به یکی از مطالبات اصلی فعالان این بخش تبدیل شده است؛ موضوعی که تصمیم‌گیری به‌موقع درباره آن می‌تواند در برنامه‌ریزی کشت، حفظ سطح تولید و تحقق اهداف خودکفایی کندم نقش مؤثری داشته باشد.

پیشنهادی مابرای خرید تضمینی هر کیلوگرم کندم ۸۵ هزار تومان بود، در حالی که سازمان برنامه و بودجه بدون پشتوانه علمی، رقم متفاوتی را مطرح می‌کند. وی با بیان اینکه قیمت خرید محصول باید برای کشاورز صرفه اقتصادی داشته باشد، افزود: حمایت از کشاورزان از طریق تعیین قیمت منصفانه و معقول، بهترین راهکار برای پشتیبانی از تولید است. با این حال، با وجود برگزاری جلسات کارشناسی، بررسی هزینه تمام‌شده تولید و تشکیل جلسه شورای قیمت‌گذاری، هنوز قیمت نهایی تصویب نشده و مقرر شده است جلسه کارشناسی دیگری برگزار شود.

ایمانی با اشاره به اینکه وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان متولی تولید، قیمت منطقی خرید تضمینی هر کیلوگرم کندم را ۹۲ هزار تومان می‌داند، بیان کرد: در مقطعی که قیمت پیشنهادی ۸۵ هزار تومان تعیین شد، نرخ ارز از ۱۷۰ هزار تومان بود؛ بنابراین، افزایش نرخ از هزینه‌های تولید و معیشت کشاورزان را به‌شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. مدیرعامل بنیاد ملی کندم کاران ادامه داد: کشاورزان به دلیل تأخیر در اعلام نرخ خرید تضمینی

کند؛ چرا که چگونگی پرداخت مطالبات یکی از چالش‌های اصلی تولیدکنندگان است و تأخیر در آن می‌تواند میزان خرید تضمینی را تحت تأثیر قرار دهد. به گفته این مقام صنفی، میزان خرید کندم در سال جاری نیز نسبت به برآوردهای اولیه ۲۰ درصد کاهش داشته است.

رئیس اتاق اصناف کشاورزی گفت: در شرایطی که کشت کند آغاز شده و کشاورزان به‌شدت به نقدینگی نیاز دارند، مطالبات آنان همچنان پرداخت نشده است؛ از این رو، پیش‌بینی می‌شود سطح کشت کندم نسبت به سال گذشته کاهش یابد.

بی‌توجهی به قانون خرید تضمینی، خودکفایی کندم را تهدید می‌کند

علیقلی ایمانی، مدیرعامل بنیاد ملی کندم کاران، گفت: براساس قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، قیمت محصولات باید بر مبنای مؤلفه‌های نظیر هزینه تمام‌شده تولید، نرخ تورم، نرخ مبادله و قیمت‌ها در بازارهای جهانی تعیین شود. بر همین اساس، قیمت